

Ναύπακτος 24, 25, 26 Ιανουαρίου 2014

**Πρώτη Επιστημονική Συνάντηση συνΕργασίας
με θέμα:**

ΜΕΛΕΤΕΣ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΔΟΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Η αρχιτεκτονική είναι δημόσιο αγαθό και η καταγραφή των μορφολογικών, ρυθμολογικών και τυπολογικών χαρακτηριστικών, όπως αυτά αναπτύσσονται και εξελίσσονται με την πάροδο του ιστορικού χρόνου στους οικισμούς και στα κτίρια ανά την επικράτεια, καθώς και ο έλεγχος της νέας δόμησης, αποτελούν υποχρέωση της πολιτείας. Είναι κοινωνικό και επιστημονικό καθήκον της αρχιτεκτονικής κοινότητας να αφυπνίζει, να προστατεύει και να διεκδικεί το δημόσιο συμφέρον. Ειδικά στην τυχαία ή συστηματική αλλοίωση της ιστορικής αλήθειας που φέρουν κτίρια και οικισμοί, μέσω αντιεπιστημονικών και παρωχημένων μεθόδων προστασίας είναι κρίσιμο, συλλογικά η αρχιτεκτονική κοινότητα και ατομικά ο σημερινός αρχιτέκτονας/πολεοδόμος, να αντιστέκονται με όλες τους τις δυνάμεις.

Ο δρόμος με τον οποίο επιτυγχάνεται προσέγγιση και επικοινωνία είναι εκείνος που ανοίγει καλοπροαίρετο διάλογο, που δεν σιωπά, που θεσμοθετεί προσεγγίσεις, συνδιαλλαγές, που συμφιλιώνει με το περιβάλλον και σχετίζεται δημιουργικά με το όραμα της κοινωνικής ευημερίας.

Μέσω της αρχιτεκτονικής (θεωρίας, αποτύπωσης, ερμηνείας και της εκάστοτε σύγχρονης δημιουργίας), καταγράφεται και εξελίσσεται η ακίνητη πολιτιστική και φυσική κληρονομιά ενός λαού. Κατ' αρχάς λοιπόν μελετώνται αλληλένδετα οι κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες μέσα στις οποίες γεννήθηκαν και διαμορφώθηκαν οι ρυθμοί, οι τύποι και οι αρχιτεκτονικές μορφές που αναπτύχθηκαν και παραδόθηκαν από γενιά σε γενιά.

Η καταγραφή και ανάλυση της κατάληψης του χώρου από κοινωνική άποψη, συνδυασμένη με την διερεύνηση και αποτύπωση των αρχιτεκτονικών και ογκομετρικών χαρακτηριστικών των χτισμένων και ελεύθερων εκτάσεων του κάθε οικισμού δημιουργεί τη συνειδητοποίηση των συσχετισμών αυτών των στοιχείων και την κατανόηση της δομής και λειτουργίας του Χώρου του. Με τον τρόπο αυτό η τοπική κοινωνία συνειδητοποιεί τις αλήθειες του τόπου της και η τοπική εξουσία καθορίζει τους όρους που θα επιτρέψουν στον Αρχιτέκτονα να αναδράσει με τον χώρο δημιουργώντας το αποτύπωμα της σύγχρονης αλήθειας και εξασφαλίζοντας την ιστορική του συνέχεια.

Ο συσχετισμός της αρχιτεκτονικής δημιουργίας με τον τόπο όπου εντάσσεται μοιάζει να αποτελεί το πιο από σημαντικό σημείο συγκρότησης του νοήματός της. Ο συσχετισμός, όχι ως υποταγή στη μορφολογική ταυτότητα του υπάρχοντος περιβάλλοντος, αλλά ως συνομιλία με μια ζώσα και εξελισσόμενη οντότητα, συνομιλία συναινετική ή συγκρουσιακή, αλλά οπωσδήποτε συνομιλία.

Ο ΣΑΔΑΣ – Πανελλήνια Ένωση Αρχιτεκτόνων ενημερώνεται για την υπό εξέλιξη εκπόνηση, μετά από ανάθεση του ΥΠΕΚΑ, μελετών για τη «*θέσπιση υποχρεωτικών ή συνιστώμενων ή προτεινόμενων μορφολογικών κανόνων σε οικισμούς με πληθυσμό μέχρι 2000 κατοίκους*» και θεωρεί κρίσιμη τη συγκυρία της επικείμενης έναρξης της Β' φάσης των εκπονούμενων

μελετών αυτών, που θα καταλήξει σε διατύπωση προτάσεων. Για να συμβάλει στην επιστημονική τεκμηρίωση των επιλογών αυτών, ο ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ συνδιοργανώνει με το ΥΠΕΚΑ και με τη συμμετοχή όλων των μελετητών, Επιστημονική Συνάντηση συνΕργασίας για διατύπωση απόψεων και προβληματισμό στα καίρια ζητήματα ερμηνείας της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς και της Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής δημιουργίας.

Κύριος στόχος της Συνάντησης συνΕργασίας είναι, τόσο η υποστήριξη των εκπονούμενων μελετών μέσα από την ανταλλαγή απόψεων, όσο και η ενημέρωση της ευρύτερης κοινότητας των αρχιτεκτόνων για τα πιο σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζει η σύγχρονη αρχιτεκτονική δημιουργία.

Η Συνάντηση συνΕργασίας θα περιλαμβάνει:

1. **Παρουσίαση** από τους μελετητές των περιφερειακών ενοτήτων της πορείας εκπόνησης των μελετών αυτών, της μεθοδολογίας και των επιλογών στην επιστημονική τους προσέγγιση. Η παρουσίαση θα έχει κοινή, δομημένη μορφή (με βάση θεματικούς άξονες) για όλες τις μελέτες και θα αποτελέσει αφορμή και αντικείμενο προβληματισμού. Θα υπάρξει συμπληρωματικός σχολιασμός και από τους επιβλέποντες.
2. **Τοποθετήσεις και Συζήτηση** πάνω στους ίδιους άξονες με αυτούς των παρουσιάσεων με αντικείμενο τη σύνδεση του αντικειμένου των μελετών με τους ορισμούς και τις αρχές **διατήρησης της αυθεντικής κατάστασης** και της **αιφόρου αξιοποίησης** του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος από την κλίμακα του κτιρίου μέχρι την κλίμακα του συνόλου, της πόλης και του τοπίου, που έχουν κωδικοποιηθεί στους επιστημονικούς Χάρτες και στις συμβάσεις για την Ευρωπαϊκή Αρχιτεκτονική, Αρχαιολογική και Τοπιακή κληρονομιά, συμπυκνώνοντας την μέχρι σήμερα σχετική εμπειρία του ευρωπαϊκού πολιτισμικού χώρου σύμφωνα με την οποία, *η Σύγχρονη Αρχιτεκτονική δημιουργία αποτελεί την Αρχιτεκτονική Κληρονομιά του Μέλλοντος*.
3. **Εκπόνηση πορισμάτων** για τη νοηματική συγκρότηση της αρχιτεκτονικής δημιουργίας σε ευαίσθητο ή και σε λιγότερο ευαίσθητο ιστορικά περιβάλλον, ως συμβολή για τον εμπλουτισμό και την εξειδίκευση των προδιαγραφών για την Β΄ φάση, που επεξεργάζεται το ΥΠΕΚΑ.

Η ενεργή συμμετοχή και παρέμβαση όλων των παραγόντων, που συμβάλλουν στη διαμόρφωση των όρων άσκησης της αρχιτεκτονικής στην Ελλάδα, θα συνεισφέρει στη διαμόρφωση των προοπτικών αξιοποίησης των συμπερασμάτων της Επιστημονικής αυτής Συνάντησης.

Ημερομηνίες: 24-26/01/2014

Τόπος διεξαγωγής: Ναύπακτος, ΠΑΠΑΧΑΡΑΛΑΜΠΕΙΟΣ ΑΙΘΟΥΣΑ (Αθανασιάδη Νόβα 40)

Οργάνωση: ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ σε στενή συνεργασία με το ΥΠΕΚΑ

ΜΕΛΕΤΕΣ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΔΟΜΗΣΗΣ

Η θεματολογία της Συνάντησης αναφέρεται σε δύο διακριτές κατηγορίες προβληματισμού σε σχέση ανάδρασης μεταξύ τους:

- **Μεθοδολογία Ανάλυσης** ενόψει διαμόρφωσης θεσμικού πλαισίου Ένταξης νέας Αρχιτεκτονικής
- **Διαμόρφωση κριτηρίων ένταξης/ «κατεύθυνσης» νέας Αρχιτεκτονικής** με βάση την ανάλυση

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ (παρουσιάσεων, παρεμβάσεων, συζήτησης)

1. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

- Σύντομη αναφορά στα **κύρια χαρακτηριστικά** και τη φυσιογνωμία της περιοχής μελέτης και στην **μεθοδολογία καταγραφής**.
- **Όρια οικισμών** (εξωτερικά σε σχέση με το φυσικό τοπίο, εσωτερικά σε σχέση με διάρθρωσή τους)
- **Κριτήρια επιλογής του αντιπροσωπευτικού δείγματος σε σχέση με το σύνολο των οικισμών της περιοχής μελέτης**

2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ –ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΣ

- Αξιολόγηση και ιεράρχηση των **τυπικών** και **ιδιαίτερων χαρακτηριστικών** που εντοπίστηκαν.
- Διαφορετική προσέγγιση των παραδοσιακών οικισμών ή των προς χαρακτηρισμό οικισμών, υπόλοιποι οικισμοί και πέριξ τοπίο .
- Σκέψεις για τον τρόπο διασύνδεσης των επιμέρους χαρακτηριστικών, **τυπικών** και **ιδιόμορφων**, ώστε να εκφράζουν με διαφορετικό τρόπο και σε διαφορετικό βαθμό την κοινή φυσιογνωμία του οικισμού που συναποτελούν.
- Ενδεικνυόμενος **ορισμός, τρόπος και βαθμός προστασίας** της πολιτιστικής κληρονομιάς και των λοιπών μορφολογικών στοιχείων της περιοχής μελέτης.

3. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ/ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Με βάση την ανάλυση και την αξιολόγηση που προηγήθηκε:

- **Σχολιασμός υπάρχουσας νομοθεσίας** «μορφολογικής» προστασίας και εντοπισμός σημείων για **τροποποίηση**. Αναφορά σε τυχόν ανάλογες **διεθνείς εμπειρίες**.
- Σκέψεις για εξειδίκευση της μεθοδολογίας εκπόνησης των μελετών (κριτήρια ομαδοποίησης, κριτήρια κατηγοριοποίησης προστασίας, διαδικασία διαβούλευσης, συσχέτιση με άλλα επίπεδα σχεδιασμού κλπ).

4. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

Με βάση την ανάλυση και την αξιολόγηση που προηγήθηκε:

- Σκέψεις για **τα όρια της νέας αρχιτεκτονικής δημιουργίας** ώστε να εκφράζει τόσο την σημερινή εποχή όσο και την συγκεκριμένη φυσιογνωμία του οικισμού όπου εντάσσεται.
- Σκέψεις για την ενσωμάτωση **νέων τεχνολογιών** (ένταξη βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής και ενεργειακής πολιτικής) σε μικρούς οικισμούς και την ευρύτερη περιοχή τους.

Πρόγραμμα:

Παρασκευή 24/1/2014

Προεδρείο: Κίζης Ιωάννης, Κολλίγρης Χρήστος, Φραντζή Μαρία

14.00 – 14.30 Έναρξη Εργασιών

Εισαγωγή ΟΕ και ΥΠΕΚΑ

Α' ΜΕΡΟΣ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΜΕΛΕΤΩΝ : ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ Α' ΦΑΣΗΣ ΣΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΗΣ Β' ΦΑΣΗΣ

14.30 – 19.30 Παρουσιάσεις Μελετητών, Σχόλια Επιβλεπόντων

(10 περιφερειακές ενότητες)

Δωδεκανήσων / Ζακύνθου – Λευκάδας – Ιθάκης / Κεφαλληνίας / Μαγνησίας
- Σποράδων / Αργολίδος / Μεσσηνίας / Ημαθίας / Αρκαδίας / Πιερίας /
Καβάλας –Θάσου

19.30 – 21.00 Ερωτήσεις ανά περιφερειακή ενότητα - Συζήτηση

21.30 Δείπνο

Σάββατο 25/1/2014

Α' ΜΕΡΟΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΜΕΛΕΤΩΝ : ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ Α' ΦΑΣΗΣ ΣΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΗΣ Β' ΦΑΣΗΣ

Προεδρείο: Μπίρης Αναστάσιος, Ιωακείμοπούλου Αγγελική,
Μαριάτος Ανδρέας, Κοργιαλάς Ιωάννης

09.00 – 11.30 Παρουσιάσεις Μελετητών, Σχόλια Επιβλεπόντων

(5 περιφερειακές ενότητες)

Πέλλας / Καρδίτσας / Τρικάλων / Ξάνθης / Ηλείας /

11.30 – 12.30 Χαιρετισμοί

12.30 – 13.30 Τοποθετήσεις:

- Διευθύνουσα Υπηρεσία του ΥΠΕΚΑ:
Δρ Μουρμούρη Αθηνά, Γενική Διευθύντρια Πολεοδομίας ΥΠΕΚΑ
- Σύμβουλος Παρακολούθησης
- Οργανωτική Επιτροπή

13.30 – 15.00 Διάλειμμα – καφές – ελαφρύ γεύμα

Β' ΜΕΡΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ Α' ΦΑΣΗΣ ΣΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΗΣ Β' ΦΑΣΗΣ

Προεδρείο: Παλυβού Καλλιρρόη, Σπηλιοπούλου Γεωργία, Ζερβός Ιωάννης

15.00 – 17.30 Τοποθετήσεις Επιστημονικής Ομάδας επί των Παρουσιάσεων

Αδαμάκης Κωνσταντίνος
Γκανιάτσας Βασίλης
π. Δέδες Φιλόθεος
Δεκαβάλλας Κωνσταντίνος
Δημητσάντου – Κρεμέζη Αικατερίνη
Ζήβας Διονύσης
Καλογήρου Νικόλαος

	Κίζης Ιωάννης
	Κουδούνη Αμαλία
	Κωνσταντινίδου Έλενα
	Μαϊστρου Ελένη
	Μαμαλούκος Σταύρος
	Μουρμούρη Αθηνά
	Μπίρης Αναστάσιος
	Παλυβού Καλλιρρόη
	Πρέπης Αλκιβιάδης
	Φίλιππα – Αποστόλου Μάρω
17.30 – 18.00	Διάλειμμα - καφές
18.00 – 21.00	Παρεμβάσεις - Γενική Συζήτηση: ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ Α' ΦΑΣΗΣ ΣΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΗΣ Β' ΦΑΣΗΣ
22.00	Δείπνο

Κυριακή 26/1/2014

10.00 – 13.00

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ / ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ Β' ΦΑΣΗΣ

Προτάσεις Επιστημονικής Ομάδας

Στρογγυλό Τραπέζι – Συμπεράσματα – Σύνταξη Πορισμάτων

Προεδρείο: Μουρμούρη Αθηνά, Γκανιάτσας Βασίλης, Δεσποτιδής Μυρτώ

13.00 – 16.00 Ξεναγήση – Γεύμα

16.00 Λήξη

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Δεσποτιδής Μυρτώ *Αρχιτέκτων, Πρόεδρος ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ*

Φραντζή Μαρία *Αρχιτέκτων, μέλος ΔΣ ΣΑΔΑΣ – ΠΕΑ, συντονίστρια εκδήλωσης*

Γκανιάτσας Βασίλης *Αρχιτέκτων, καθηγητής ΕΜΠ*

Δημητριάδης Νίκος *Αρχιτέκτων μηχανικός, Συμβ. Παρακολούθησης ΥΠΕΚΑ*

Ζερβός Γιάννης *Αρχιτέκτων*

Ιωακείμοπούλου Αγγελική *Αρχιτέκτων μηχανικός ΥΠΕΚΑ*

Κολλίγρης Χρήστος *Αρχιτέκτων, Τμηματάρχης Δ/σης Πολ. Σχεδιασμού ΥΠΕΚΑ*

Κροκίδης Δημήτρης *Αρχιτέκτων μηχανικός, αναστηλωτής*

Μαριάτος Ανδρέας *Αρχιτέκτων*

Παναγιωτίδου Αλεξάνδρα *Αρχιτέκτων μηχαν., συντ. Συμβ. Παρακολούθησης*

Ρέπρας Νίκος *Αρχιτέκτων μηχανικός, μελετητής*

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Αδαμάκης Κων/νος *Αρχιτέκτων, Επ. Καθηγητής Τμ. Αρχιτεκτόνων Παν. Θεσσαλίας*

Αυγερινού – Κολώνια Σοφία *Καθηγήτρια Πολεοδομίας – Χωροταξίας ΕΜΠ*

Γκανιάτσας Βασίλης *Καθηγητής Αρχιτ. Συνθέσεων & Θεωρίας Αρχιτ. Σχεδιασμού ΕΜΠ*

π. Δέδες Φιλόθεος *Διευθυντής Υπηρεσίας Δόμησης της Εκκλησίας της Ελλάδος*

Δεκαβάλλας Κωνσταντίνος *Ομότιμος Καθηγητής ΕΜΠ*

Δημητσάντου – Κρεμέζη Αικατερίνη *Αρχιτέκτων, Ομότιμη Καθηγήτρια ΕΜΠ*

Ζήβας Διονύσης *Αρχιτέκτων, Ομότιμος Καθηγητής ΕΜΠ*

Καλογήρου Νικόλαος *Αρχιτέκτων, Καθηγητής, Πρόεδρος Τμήματος Αρχιτεκτόνων ΑΠΘ*
Κίζης Ιωάννης *Αρχιτέκτων, Καθηγητής ΕΜΠ*
Κουδούνη Αμαλία *Αρχιτέκτων Πολεοδόμος, πρώην Διευθύντρια ΔΠΣ ΥΠΕΚΑ*
Κωνσταντινίδου Έλενα *αρχιτέκτων, Επ. Καθηγήτρια ΕΜΠ*
Μαϊστρου Ελένη *Αρχιτέκτων, Καθηγήτρια ΕΜΠ, Κοσμήτωρ Σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ*
Μαμαλούκος Σταύρος *Αρχιτέκτων αναστηλωτής, Επ. καθηγητής Τμ. Αρχιτ. Π. Πατρών*
Μουρμούρη Αθηνά *Δρ Αρχιτέκτων Μηχ., Γενική Διευθύντρια Πολεοδομίας ΥΠΕΚΑ*
Μπίρης Αναστάσιος *Αρχιτέκτων, Ομότιμος Καθηγητής ΕΜΠ*
Παλυβού Καλλιρρόη *Αρχιτέκτων, Καθηγήτρια ΑΠΘ*
Πρέπης Αλκιβιάδης *Αρχιτέκτων, Αναπληρωτής Καθηγητής ΔΠΘ*
Φίλιππα – Αποστόλου Μάρω *Αρχιτέκτων, τ. Καθηγήτρια ΕΜΠ*

Γραμματειακή υποστήριξη: Αγγελική Δημητροπούλου

Δημιουργικό: Νίκος Ρέρρας, Πανδώρα Τακτικού, Μαρία Φραντζή